

GERİATRİK ONKOLOJİ HASTALARINDA AĞRI YÖNETİMİ

19. BÖLÜM

Macit YALÇIN¹

GİRİŞ

Dünya genelinde ortalama yaşam süresi artmakta ve dünya nüfusu giderek yaşlanmaktadır. Artan yaşlı nüfusa paralel olarak birçok kanser tipinin de görülme sıklığı da artmaktadır. Ağrı, kanser hastalarının baş etmesi gereken önemli sorunlardan bir tanesidir. Kanser hastalarının en az % 50'si ağrı ile başvururken, bunların en az üçte biri yaşadıkları ağrıyı orta ve şiddetli ağrı olarak derecelendirmektedir. Kanser hastalarında ağrının süresi ve şiddeti kanserin tipi, yerleşimi ve metastaz yerine göre değişkenlik göstermektedir. Kanser hastalarında ağrı, primer olarak kanserin kendisinden kaynaklanabileceği gibi kanser tedavisi için uygulanan cerrahi, kemoterapi ve radyoterapi gibi yöntemlere bağlı olarak da gelişebilmektedir. Bunun yanı sıra kanser dışı nedenlere (osteoartrit, nöropati, dekübit yaraları, migren) bağlı ağrı nedenleri de kanser hastalarında ağrının başka bir sebebidir (1). Kanser hastalarında ağrının dörtte üçü birden fazla nedene bağlı ortaya çıkmaktadır ve bu nedenle bu hastalarda ağrı etyolojisi iyi araştırılmalı, ağrının nedeni her zaman doğrudan kansere bağlanmamalıdır (2). Tüm ağrı sendromlarında olduğu gibi kanser ağrısı da mutlak tedavi edilmelidir. Etkin bir şekilde tedavi edilmeyen ağrı, hastalarda fizyolojik ve zihinsel fonksiyonları ve sosyal ilişkileri etkileyerek yaşam kalitesini düşürür ve hastalarda bir takım psikolojik sorunlara yol açabilir. Ağrı tedavisindeki tüm ilerlemelere rağmen, kansere bağlı ağrı, önemini korumakta ve genellikle çözülmemiş bir problem olmaya devam etmektedir (3).

İleri yaş gruplarında kanser ve kansere bağlı semptomların tanı ve tedavisi, genellikle eşlik eden diğer tıbbi durumlar nedeniyle zor ve karmaşıktır. Geriatrik hastalar kanser ve tedavisi için özellikli bir grup olup, yayınlanmış klinik çalışmaların elde edildiği popülasyondan oldukça farklı bir hasta grubudur. Bu

¹ Uzm. Dr., Nevşehir Devlet Hastanesi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon Kliniği drmacit@yahoo.com

KAYNAKLAR

1. Arslan, D., Tatlı, A. M., & Üyetürk, Ü. Kansere bağlı ağrı ve tedavisi. *Abant Medical Journal*, 2013,2(3), 256-60.
2. Eti Z. Kansede ağrı tedavisi. *Üroonkoloji Bülteni* 2005;2:16-20.
3. Greco, M. T., Roberto, A., Corli, O., Deandrea, S., Bandieri, E., Cavuto, S., & Apolone, G. Quality of cancer pain management: an update of a systematic review of undertreatment of patients with cancer. *Journal of clinical oncology*, 2014,32(36), 4149-4.
4. Fallon, M., Giusti, R., Aielli, F., Hoskin, P., Rolke, R., Sharma, M., ... & ESMO Guidelines Committee.. Management of cancer pain in adult patients: ESMO Clinical Practice Guidelines. *Annals of Oncology*,2018 29(Supplement_4), iv166-iv191.
5. Nipp, R., Sloane, R., Rao, A. V., Schmader, K. E., & Cohen, H. J. Role of pain medications, consultants, and other services in improved pain control of elderly adults with cancer in geriatric evaluation and management units. *ournal of the American Geriatrics Society*, 2016,60(10), 1912-1917.
6. Deliens, C., Deliens, G., Filleul, O., Peppersack, T., Awada, A., Piccart, M., ... & Dal Lago, L. Drugs prescribed for patients hospitalized in a geriatric oncology unit: potentially inappropriate medications and impact of a clinical pharmacist. *Journal of geriatric oncology*,2016, 7(6), 463-470.
7. Bjoro, K., & Herr, K. Assessment of pain in the nonverbal or cognitively impaired older adult. *Clinics in geriatric medicine*,2008, 24(2), 237-262.
8. Davis, M. P., & Srivastava, M..Demographics, assessment and management of pain in the elderly. *Drugs & aging*, 2003,20(1), 23-57.
9. Cataldo, J. K., Paul, S., Cooper, B., Skerman, H., Alexander, K., Aouizerat, B., ... & Yates, P. Differences in the symptom experience of older versus younger oncology outpatients: a cross-sectional study. *BMC cancer*, 2013,13(1), 6.
10. Scherder, E., Herr, K., Pickering, G., Gibson, S., Benedetti, F., & Lautenbacher, S. Pain in dementia. *Pain*,2009, 145(3), 276-278.
11. Cole, L. J., Farrell, M. J., Duff, E. P., Barber, J. B., Egan, G. F., & Gibson, S. J. Pain sensitivity and fMRI pain-related brain activity in Alzheimer's disease. *Brain*,2006, 129(11), 2957-2965.
12. Gagliese, L., Jovellanos, M., Zimmermann, C., Shobbrook, C., Warr, D., & Rodin, G. Age-related patterns in adaptation to cancer pain: a mixed-method study. *Pain Medicine*,2009, 10(6), 1050-1061.
13. Dahl, J. L. Effective pain management in terminal care. *Clinics in geriatric medicine*, 1996,12(2), 279-300.
14. Glare, P. A., Davies, P. S., Finlay, E., Gulati, A., Lemanne, D., Moryl, N., ... & Syrjala, K. L. Pain in cancer survivors. *Journal of clinical oncology*, 2016,32(16), 1739.
15. Snow, A. L., & Jr, J. L. S. Assessment and treatment of persistent pain in persons with cognitive and communicative impairment. *Journal of clinical psychology*,2006, 62(11), 1379-1387.
16. Feldt, K. S. The checklist of nonverbal pain indicators (CNPI). *Pain Management Nursing*, 2000,1(1), 13-21.
17. Wheeler, M. S. Pain assessment and management in the patient with mild to moderate cognitive impairment. *Home Healthcare Now*,2006, 24(6), 354-359.
18. Herr, K., Coyne, P. J., Key, T., Manworren, R., McCaffery, M., Merkel, S., ... & Wild, L.. Pain assessment in the nonverbal patient: position statement with clinical practice recommendations. *Pain Management Nursing*,2006, 7(2), 44-52.
19. Fleishman SB.Treatment of symptom clusters: pain, depression, and fatigue. *J Natl Cancer Inst Monog* 2004;(32):119-23.
20. Paice JA, Ferrell B.The management of cancer pain. *CA Cancer J Clin* 2011;61(3):157-82.
21. National Academies of Sciences (2017) Pain management and the intersection of pain and opioid use disorder National Academies Press.

22. Hökkä, M., Kaakinen, P., & Pölkki, T. (2014). A systematic review: non-pharmacological interventions in treating pain in patients with advanced cancer. *Journal of advanced nursing*, 70(9), 1954-1969.
23. Morone, N. E., Greco, C. M., & Weiner, D. K. Mindfulness meditation for the treatment of chronic low back pain in older adults: a randomized controlled pilot study. *Pain*, 2008,134(3), 310-319.
24. Jones, M. R., Ehrhardt, K. P., Ripoll, J. G., Sharma, B., Padnos, I. W., Kaye, R. J., & Kaye, A. D.. Pain in the elderly. *Current pain and headache reports*,2016, 20(4), 23.
25. Fishbain, D. A., Cutler, R., Rosomoff, H. L., & Rosomoff, R. S. Chronic pain-associated depression: antecedent or consequence of chronic pain? A review. *The Clinical journal of pain*,1997, 13(2), 116-137.
26. Lussier, D., Huskey, A. G., & Portenoy, R. K.. Adjuvant analgesics in cancer pain management. *The oncologist*,2004, 9(5), 571-591.
27. Lucchetti, G., & Lucchetti, A. L. Inappropriate prescribing in older persons: a systematic review of medications available in different criteria. *Archives of gerontology and geriatrics*, 2007,68, 55-61.
28. Sturdza, A., Millar, B. A., Bana, N., Laperriere, N., Pond, G., Wong, R. K., & Bezjak, A. The use and toxicity of steroids in the management of patients with brain metastases. *Supportive care in cancer*,2008, 16(9), 1041-1048.
29. Lim, F. M., Bobrowski, A., Agarwal, A., & Silva, M. F. Use of corticosteroids for pain control in cancer patients with bone metastases: a comprehensive literature review. *Current opinion in supportive and palliative care*, 2017, 11(2), 78-87.
30. Swart, L. M., van der Zanden, V., Spies, P. E., de Rooij, S. E., & van Munster, B. C.. The comparative risk of delirium with different opioids: a systematic review. *Drugs & Aging*, 2017,34(6), 437-443.
31. Marinangeli F, Ciccozzi A, Leonardis M, Aloisio L, Mazzei A, Paladini A, et al. Use of strong opioids in advanced cancer pain: a randomized trial. *J Pain Symptom Manage* 2004; 27(5):409- 16.
32. Mercadante S, Porzio G, Ferrera P, Fulfaro F, Aielli F, Ficorella C, et al. Low morphine doses in opioid-naive cancer patients with pain. *J Pain Symptom Manage* 2006;31(3):242-47.
33. Kaye, A. D., Baluch, A., & Scott, J. T. Pain management in the elderly population: a review. *Ochsner Journal*, 2010,10(3), 179-187.
34. Lavan, A. H., & Gallagher, P. Predicting risk of adverse drug reactions in older adults. *Therapeutic advances in drug safety*,2016, 7(1), 11-22.
35. Gordon, D. B., Dahl, J. L., Miaskowski, C., McCarberg, B., Todd, K. H., Paice, et al. American pain society recommendations for improving the quality of acute and cancer pain management. : American Pain Society Quality of Care Task Force. *Archives of internal medicine*,2005, 165(14), 1574-80.
36. Reid, M. C., Henderson Jr, C. R., Papaleontiou, M., Amanfo, L., Olkhovskaya, Y., Moore, A. A., ... & Turner, B. J. Characteristics of older adults receiving opioids in primary care: treatment duration and outcomes. *Pain Medicine*, 2010,11(7), 1063-1071.
37. El Hachem, G., Rocha, F. O., Pepersack, T., Jounblat, Y., Drowart, A., & Dal Lago, L. (2019). Advances in pain management for older patients with cancer. *ecancermedicalsecience*, 2019, 13:980.